

Tabela nr 12. Ogólne kryteria odpowiadające poszczególnym poziomom oceny wiedzy uczniów

Poziom \ Obszar	Wiedza	Umiejętności	Postawy
Dopuszczający	Uczeń spełnia wymagania konieczne	Uczeń potrafi wykonać większość zadań praktycznych (np. wyszukać potrzebną informację, przygotować prostą prezentację), dodatkowo nie sprawia mu kłopotu stosowanie posiadanej wiedzy do jej opisu.	Uczeń sam nie przejawia nadmiernej aktywności, ale wykonuje większość zadań zleconych przez nauczyciela.
Dostateczny	Uczeń spełnia wymagania konieczne a ponadto dokonuje selekcji i porównania poznanych zjawisk	Uczeń nie tylko potrafi opisowo przedstawiać posiadaną wiedzę, ale stosuje bardziej skomplikowane operacje umysłowe, takie jak: porównywanie i rozpoznawanie faktów, wyciąganie prostych wniosków. Ponadto wypełnia według wzoru druki urzędowe.	Uczeń wykazuje się przeciętną aktywnością, bierze jednak udział w projektach klasowych i sumiennie wykonuje przydzielone mu zadania.
Dobry	Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a ponadto wykazuje zainteresowanie omawianą na zajęciach problematyką	Uczeń potrafi przygotować pisma o charakterze oficjalnym, wychodzące poza schematyczne wzory a ponadto potrafi analitycznie i syntetycznie wykorzystywać posiadaną wiedzę	Uczeń przejawia dużą aktywność, często inicjuje różne przedsięwzięcia, a ponadto podejmuje się działań wykraczających poza zaangażowanie klasy, do której przynależy.

Bardzo dobry	Uczeń spełnia wymagania rozszerzające, a ponadto umie ocenić otaczającą rzeczywistość społeczno-polityczną zgodnie z przyjętymi kryteriami.	Uczeń nie tylko poprawnie wykorzystuje zdobytą wiedzę do przeprowadzania pogłębionych analiz i syntez, ale potrafi formułować dojrzałe oceny, dobrze argumentować swoje racje i celnie ripostować podczas dyskusji lub debaty.	Uczeń wykazuje się dojrzałą postawą obywatelską, jest bardzo aktywny na różnych polach działalności społecznej, przy czym jego aktywność wykracza poza ramy szkoły, do której uczęszcza.
Celujący	Uczeń spełnia wymagania rozszerzające, a ponadto wykazuje szczególne zainteresowanie przedmiotem.	Uczeń osiągnął bardzo wysoki poziom rozwoju intelektualnego, co przejawia się m.in. w próbach samodzielnej interpretacji skomplikowanych problemów społecznych, politycznych lub prawnych.	Uczeń jest ponadprzeciętnie aktywny, zaangażowany w akcje społeczne i proobywatelskie, często przyjmuje rolę lidera społecznego.

Monitorowanie i sprawdzanie postępów ucznia wymaga stosowania zróżnicowanych, ale właściwie dobranych narzędzi pomiaru dydaktycznego. Z rzetelnością oceny mamy do czynienia wówczas, kiedy jej wynik jest niezależny od sposobu badania i osoby oceniającego. Oznacza to, że gdyby inny nauczyciel przeprowadzał w danej klasie sprawdzian i zastosował odmienne (ale równie trafnie skonstruowane) narzędzia pomiaru, to wyniki testu byłyby identyczne.

Nauczyciel realizujący niniejszy program powinien korzystać z różnorodnych sposobów oceniania, takich jak:

- odpowiedź ustna,
- domowe prace,
- testy,
- aktywność ucznia,
- udział w dyskusjach i debatach,
- projekty,
- praca w grupach,
- praca z kartą ucznia (ćwiczeniami),
- praca pisemna (wypracowania, rozprawki, eseje itp.),
- praca ze źródłem (tekstem, mapą, wykresem, ilustracją itp.),
- kartkówki (sprawdziany).

Wybór narzędzi sprawdzających poziom przyswojenia wiedzy przez uczniów należy do indywidualnych preferencji poszczególnych nauczycieli. Najważniejsze jest jednak to, aby każdy uczeń znał kryteria oceniania i je rozumiał.